

Република Македонија
Министерство за финансии
УПРАВА ЗА ЈАВНИ ПРИХОДИ

Стратешки план 2015-2017

Подготвува и издава:

Управа за јавни приходи на Република Македонија
бул. „Кузман Јосифовски - Питу“ бр.1, 1000 Скопје
www.ujp.gov.mk, info@ujp.gov.mk

Дата на издавање:

03.03.2015 година

Уредници:

Марија Леова Димеска - Сектор за стратешко планирање, анализа и статистика
Весна Новаковиќ - Канцеларија за односи со јавност и комуникација

Дизајн и припрема:

Драгица Николоска - Канцеларија за односи со јавност и комуникација
Марија Темелис - Сектор за информатичка технологија

Наслов:

Стратешки приоритети на Управата за јавни приходи за периодот 2015-2017 година
Бр: 10-1555/1

http://www.ujp.gov.mk/mk/osnovni_dokumenti/category/112

2015 © Управа за јавни приходи

Материјалот е наменет за некомерцијални цели на Управата за јавни приходи. Копирање, умножување и употреба на материјалот за комерцијални цели не е дозволено. При користење на податоци од публикациите на Управата за јавни приходи потребно е да се цитира изворот.

CIP - Каталогизација во публикација

Национална и универзитетска библиотека “Св. Климент Охридски”, Скопје

354.21.075.5:336.2(497.7)”2015/17”

СТРАТЕШКИ план : 2015-2017 / [уредници Марија Леова Димеска, Весна Новаковиќ]. - Скопје : Управа за јавни приходи на Република Македонија, 2015. - 37 стр. : илустр. ; 24 см

ISBN 978-608-4592-55-6

а) Управа за јавни приходи - Македонија - Стратешки планови -
2015-2017

COBISS.MK-ID 98164746

СОДРЖИНА

ВОВЕД	2
ВИЗИЈА.....	3
МИСИЈА.....	3
ВРЕДНОСТИ.....	4
ПРИОРИТЕТИ И ЦЕЛИ	5
ЗАЈАКНУВАЊЕ НА АДМИНИСТРАТИВНИТЕ КАПАЦИТЕТИ ЗА СПРОВЕДУВАЊЕ НА ЗАКОНОДАВСТВОТО И БОРБА ПРОТИВ ОДБЕГНУВАЊЕ НА ПЛАЌАЊЕ ДАНОЦИ.....	7
СЕКОГАШ ЧЕКОР ПОНАПРЕД.....	14
ОРГАНИЗАЦИЈА НА УЧЕЊЕ И ЗНАЕЊЕ.....	23
МЕСТО ВО МЕЃУНАРОДНАТА ЗАЕДНИЦА.....	28

ВОВЕД

Стратешките приоритети на Управата за јавни приходи (УЈП) ги содржат основните развојни компоненти чија реализација е планирана во периодот 2015 - 2017 година. Овој документ ги обезбедува генералните насоки како приоритетни цели, мерките кои треба да се преземат за нивно реализирање и активностите, кои со доследна примена од страна на вработените и со обезбедено соодветно финансирање, ќе обезбедат не само реализација на основната мисија и визија на институцијата, туку ќе претставуваат и темел за изградба на современ даночен орган со висок углед и интегритет кај даночните обврзници, домашната и меѓународната јавност - доверба во професионалноста, ефикасноста, транспарентноста и услужната ориентираност.

Стратешките приоритети на УЈП 2015-2017 се усогласени со:

- Одлука за утврдување на стратешките приоритети на Владата на Република Македонија во 2015 година;
- Програма на Владата на Република Македонија за периодот 2011-2015 година;
- Фискална стратегија на Република Македонија 2014-2016 година;
- Национална програма за усвојување на правото на Европската унија (2015 година);
- Извештај за прогресот на Република Македонија за 2013 година (The Republic of Macedonia 2013 Progress Report Brussels, 16.10.2013 SWD(2013) 413 final);
- Извештај за прогресот на РМ за 2014 година THE REPUBLIC OF MACEDONIA 2014 PROGRESS REPORT Brussels, 8.10.2014 SWD(2014) 303 final provisoire;
- Извештај од Мисијата “Техничка помош за прашањата за ИТ интерконекција“, Октомври 2013 година;
- Студија за ИТ системот на УЈП, Декември 2014 година (ИПА Проект);
- Препораки во Извештај „Унапредување на постапката за управување со долговите“ - Мисија на Одделот за фискални работи на ММФ за проценка на напредокот, 19 март – 1 април 2014 година;
- Препораки од Извештај „Реформирање на даночната управа 2015-2020-Нацрт“, Декември 2014 година;
- Стратешки приоритети на Управата за јавни приходи 2014-2016 година.

ВИЗИЈА

Нашата визија е да ги достигнеме практиките и стандардите на современите даночни администрации и да претставуваме модел за професионална организација во јавниот сектор.

Во периодот 2015-2017 година и потоа, Управата за јавни приходи ќе се соочи со предизвик на широк процес на реформи кој подразбира институционално зајакнување преку реорганизација на институцијата и изградба на структура за раководење и управување со промените, а преку изградбата на нов ИТ систем да спроведе техничка и технолошка модернизација на работните процеси, целосна автоматизација на интерните процеси и на услугите на даночните обврзници и да воспостави интерконекција и интероперабилност со националните институции, а потоа и со институциите на ЕУ.

МИСИЈА

Нашата мисија е да обезбедиме висок квалитет на услуги за даночните обврзници, поедноставени даночни постапки за навремено и точно исполнување на обврските и праведно и ефикасно собирање на даноците и на другите јавни давачки.

ВРЕДНОСТИ

- **Професионалност** која обезбедува законски, објективен и еднаков однос кон сите даночни обврзници.
- **Тајност и доверливост** на податоците за даночните обврзници и нивна заштита и користење само за целите во надлежност на УЈП.
- **Услужност** која на даночните обврзници им обезбедува лесна достапност до информациите кои им се потребни за навремено и законско исполнување на даночните обврски.
- **Праведност** која им овозможува на даночните обврзници да го платат само данокот кој законски го должат, „ниту повеќе, ниту помалку“, а УЈП да им го врати данокот и каматата кои им ги должи согласно законот.
- **Едноставност** на постапките која овозможува намалување на трошоците на администрирање за даночните обврзници и за УЈП.
- **Ефикасност** која значи навремено постапување по барањата на даночните обврзници и навремено известување за постапките кои ќе бидат спроведени од страна на УЈП.
- **Борба против корупцијата и неплаќачите на данок** - секој е должен да плаќа данок и други јавни давачки и да учествува во намирувањето на јавните расходи на начин утврден со закон.

Лидерство - поттикнување на способните за предвидување на промени, оние кои поседуваат вештини за управување со ризик, иновативност, оригиналност, способност за подигнување на организацијата на повисоко ниво.

- **Општествена одговорност** - поттикнување на позитивно влијание кон животната средина, клиентите, вработените, заедниците и кон други целни групи на јавната сфера.
- **Грижа за човечкиот капитал** - унапредување и објективно вреднување на вештините, знаењето, времето и вложениот труд на вработените.
- **Управување согласно меѓународните стандарди за квалитет.**

А од даночните обврзници истовремено очекуваме:

- Искреност и чесност во меѓусебната соработка
- Навремено доставување на точни и целосни информации кои се потребни за водење на постапките
- Плаќање на даноците во законски пропишаните рокови
- Водење на книгите и евиденциите на пропишан начин
- Редовно известување за промените на основните податоци

ПРИОРИТЕТИ И ЦЕЛИ

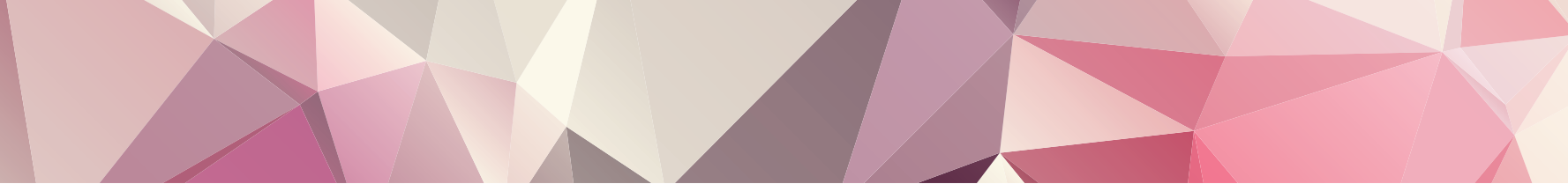
„Даночна администрација без хартија“

Управата за јавни приходи планира да отпочне нов процес на техничка и технолошка модернизација кој ќе ги опфати следниве клучни стратешки области:

- 1) Ревидирање на организациската поставеност
- 2) Надградба на информатичките системи
- 3) Подобрување на основните работни процеси
- 4) Воведување на систем на управување со ризиците за усогласеност
- 5) Зајакнување на капацитетот на вработените
- 6) Управување со процесите на промените
- 7) Исполнување на насоките добиени од Владата на Република Македонија
- 8) Мерење на учинок од спроведените промени

Во текот на 2014 година во Управата за јавни приходи се реализираше Проектот „Подготовка на студија за ИТ системот на УЈП“ (Preparation of Study for the PRO's IT system), финансиран од предпристапните фондови на Европската унија - IPA 2009/TAIB I. Студијата обезбеди анализа на постоечкиот ИТ систем на УЈП и даде препораки за негово подобрување, односно воведување на нов интегриран информациски даночен систем кој треба да ги обедини сите работни процеси во институцијата; воспоставување на систем на даночно сметководство и плаќање на една даночна сметка; обезбедување на податоци во реално време; постојана достапност за даночните обврзници; унапредување на транспарентноста и можност за воспоставување на нови врски со даночните обврзници, деловните субјекти и другите институции од јавната администрација и организации од други држави.

Воведувањето на нов интегриран информациски даночен систем е предуслов за остварување на нашата цел – „Даночна администрација без хартија“, што ќе овозможи не само унапредување на односите, комуникацијата и соработката со даночните обврзници и трети страни, туку ќе води кон целосен технички и технолошки развој на институцијата и подигнување на стандардите и квалитетот на работните процедури и услугите.

Но, за успешност на планираните промени, пред се, е потребен добро осмислен план за реализација, временски и финансиски детерминиран, навремено носење на соодветни одлуки и обезбедување на експертска поддршка, но и планирање на сите транзициски активности со кои УЈП ќе може истовремено да ги извршува редовните активности и да се припреми за имплементација на новиот систем.

За севкупната модернизација ќе биде потребна и соодветна реорганизација на институцијата, организирање на интерни и меѓуресорски управувачки и надзорни тела и соодветна законска поддршка, што ги подигнува овие активности на повисоко ниво од институционалното.

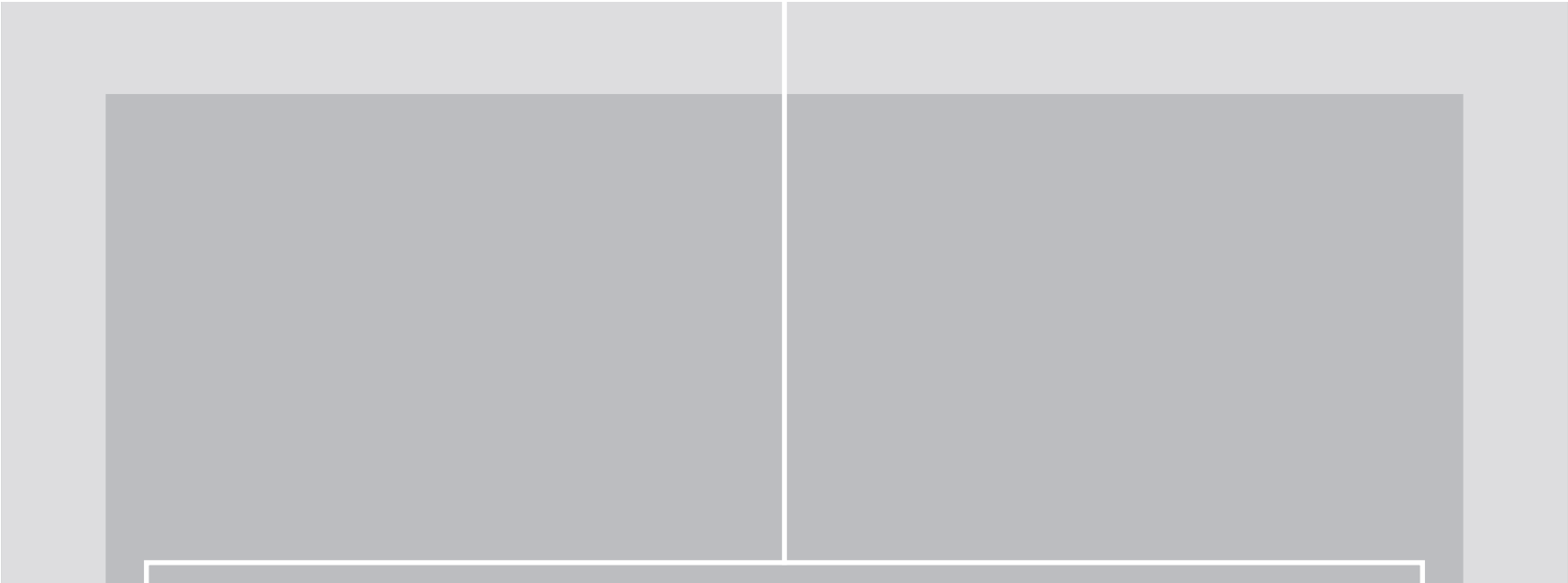
Од особена важност за оваа цел ќе биде и соодветната едукација на вработените кои со овој систем ќе ги прошират можностите за ефективно и ефикасно работење.

Опфатноста на овој проект и неговото подолготрајно имплементирање се причина за носење на план за развој во транзицискиот период кој опфаќа организациски прашања, подобрување на услугите, особено електронските, постигнување на повисока доброволна усогласеност, управување со ризикот и спроведување на репресивните постапки, кога тоа ќе биде потребно, а особено внимание посветува и на интерната комуникација и едукација на вработените.

Во следниот шестгодишен период (2015-2020 година), Управата за јавни приходи ќе добива техничка помош реализирана од Секторот за фискални работи (FAD) на Меѓународниот монетарен фонд и финансирана од Европските фондови во рамки на програмата „Реформирање и модернизација на даночните управи во југоисточна Европа“ - FAD_EUR_2010_02, која ќе се состои од проекти за унапредување на административните капацитети (опкружувањето) на институцијата, унапредување на основните работни процеси и унапредување на усогласеноста на обврзниците.

За периодот 2015-2017 година, Управата за јавни приходи планира извршување на четири основни развојни стратешки цели. Во дел тие претставуваат континуиран развој и надоградба на веќе воведените мерки, бидејќи се од таква природа која бара подолгорочно имплементирање.

Во идниот период мерките се продолжуваат со истите или со нови активности, кои имаат за цел да го зајакнат капацитетот на УЈП за извршување на основните и новите функции и унапредување на квалитетот на услугите.

ЗАЈАКНУВАЊЕ НА АДМИНИСТРАТИВНИТЕ КАПАЦИТЕТИ ЗА СПРОВЕДУВАЊЕ НА ЗАКОНОДАВСТВОТО И БОРБА ПРОТИВ ОДБЕГНУВАЊЕ НА ПЛАЌАЊЕ ДАНОЦИ

Очекувани резултати од програмата

Цел

Ризици

Показатели за успех на програмата

Ризици Цел

Очекувани резултати од програмата

Цел

Показатели за успех на програмата

Цел - подобрување на институционалниот лик и зголемување на функционалната способност на УЈП за спроведување на програмите, со едновременно намалување на трошоците од работењето.

Очекувани резултати од програмата -

постигнување на повисок квалитет и достапност на услугите до сите даночни обврзници, јавност на работењето на УЈП и воведување на принципот на ефикасност на работните програми со мерливост на трошоците од работењето.

Показатели за успех на програмата - создадени подобри услови, односно средина која поддржува ефикасно функционирање на оперативните функции и намалени трошоци на работењето во однос на наплатените јавни приходи.

Ризици - реализацијата на мерките зависи од преземањето на соодветни активности на вработените во УЈП и за нив постои ризичност на задоцнето извршување во случаи на недостаток на човечки ресурси или непланирано да се наметнат други приоритети.

1) РЕОРГАНИЗАЦИЈА НА УПРАВАТА ЗА ЈАВНИ ПРИХОДИ

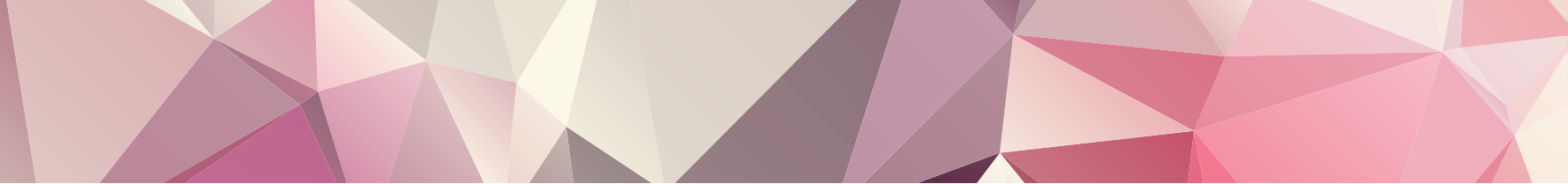
Со специјализација на вработениите за посебни проблематички се очекува внесување на нов квалитет во работењето, подобрување на услугите кон даночните обврзници, зголемување на ефикасноста во остварување на работните задачи, проширување на базата на податоци на УЈП, ефикасно управување со усогласеноста и со долговите на даночните обврзници, зголемување на степенот на нивноста на јавните приходи, а над се подобро управување со работните процеси.

УЈП ќе изврши квалитативна реорганизација на своето работење со потесна специјализација на работењето на функциите, односно со поделба на работите и работните задачи кои се однесуваат на оданочувањето на:

- ✓ даночни обврзници со стопански активности; и
- ✓ даночни обврзници со остварени приходи (граѓани).

Со оглед на ова, во рамки на постојната организација, потребно е да се изврши дефинирање на работите и работните задачи сврзани за водењето на стопанските активности на друштвата и работењето на јавно-правните тела со што се опфаќа работењето со даноците на промет и на добивка, и дефинирање на работите и работните задачи сврзани за остварените приходи на граѓаните-физичките лица, со што се опфаќа работењето со персоналните даноци, социјалните придонеси од плата, но и радио-дифузната такса и изречените глоби и казни од страна на различни органи во Република Македонија.

Специјализацијата на работењето на функциите е поврзано и со претходно воведување на електронско даночно досие во рамки на кое ќе бидат интегрирани сите податоци за секој даночен обврзник. Со интегрирање на податоците за социјалните придонеси и персоналниот данок на физичките лица (граѓани), а кои произлегуваат од даночните пријави за плата и за приходи кои се оданочуваат, од годишните извештаи на исплатувачите и од податоците кои УЈП ги презема од други институции и од други бази на податоци, ќе се оформи функционална целина за работа и електронско даночно досие за секој даночен обврзник-граѓанин. Со оглед на спецификите на групацијата, ќе се воведат и развиваат и соодветни методи на контрола.

Следејќи го тој правец, констатирана е потреба во рамки на Секторот за утврдување и наплата на данок да се централизира управувањето и оперативното работење со интегрираната наплата на бруто-плата и радиодифузната такса преку организирање на Центар за интегрирана наплата на бруто-плата и Центар за утврдување и наплата на радиодифузна такса. Преку овие центри би се одвивале и процесите на размена на податоци со Фондот за здравствено осигурување, Фондот за пензинско и инвалидско осигурување, Агенцијата за вработување, Агенцијата за катастар, Државниот завод за статистика, Македонската радио-телевизија и други институции согласно потпишаните протоколи.

Како самостојна единица се планира организирање на Центар за интегрирани комуникации со оддели преку кои ќе се врши следење и анализа на готовинските плаќања кои ги извршуваат даночните обврзници (систем на фискална опрема со ГПРС) и следење и анализа на уплатите и исплатите кон учесниците на игрите кај приредувачите на игри на среќа (Надзорен информациски систем - НИС). Овој центар ќе го помогне одредувањето на ризичноста на даночните обврзници.

Управата за јавни приходи воведува современ пристап кон управувањето со утврдените ризици во областа на оданочувањето, заради што ќе се конституира организациона единица за управување со ризиците за усогласеноста.

Неопходна е реорганизација на Секторот за информациска технологија заради спроведувањето на планираните програми за модернизација, но и за поддршка на тековното работење поврзано со ориентираноста на УЈП кон развој на електронските услуги, електронската размена на податоци, автоматизација и поедоставување на работните процедури.

Показатели за успешноста на мерката: 1) проширување на базата на податоци на УЈП за даночните обврзници-граѓани; 2) зголемена исплата на бруто-плати / намалување на обемот на пријавени, а неисплатени плати; 3) уредни и ажурни евиденции и зголемена наплата на Радио-дифузна такса; 4) постојан увид во готовинските текови на даночните обврзници кои се под надзор преку соодветниот центар; 5) утврдување на неусогласеноста во поднесување на даночните пријави, регистрирањето и плаќањето на обврските; 6) справување со ризиците за усогласеноста согласно Годишниот план за усогласеност на УЈП; 7) поддршка на модернизацијата без застои во редовното работење.

Потребни ресурси: Покрај интерната прераспределба на вработените за потребите на организирање на новите центри во рамки на Секторот за утврдување и наплата на данок, потребни се нови вработувања од 6 (шест) лица.

Временска рамка за имплементација: 2014 - 2017 година

2) СТАНДАРДИ ЗА РАБОТА

Подигнување на квалитетот и ефикасноста во работењето, а пред сè еднаквото воспитување во сите организациони делови на УЈП со посебно следење на соодносот на учиноциите и трошоциите, како и обезбедување на услуги за даночните обврзници со еднаков квалитет на подрачјето на целата држава.

Цел на оваа мерка е воведување на стандарди и изедначеност на процесите на работа во сите организациони делови на УЈП, оптимизирање на процесите во поглед на нивните придонеси и автоматизирање на процесите за мерење на учиноците во однос на трошоците - „Даночна администрација базирана на трошоци“.

Со исполнувањето и примената на стандардите за управување на квалитет ИСО 9001:2008 (дефинирање на процесите и процедурите за работа, документирање на целокупниот систем на работа и сертификација на Управата за јавни приходи) ќе се создадат услови за подобрување на управувањето на процесите, подигнување на продуктивноста, раководењето на човечките ресурси и континуирано подобрување на услугите, но и на севкупното работење на институцијата.

Улогата и активностите на Единицата - Внатрешна ревизија се од особена важност за воспоставување на системот на јавна внатрешна финансиска контрола преку следење на усогласеноста на пропишаните процедури, контрола, организација и ревизија на работните процеси, како и во сите фази на процесот на планирање и имплементација на новиот интегриран ИТ систем на УЈП (склучување на договори, сообразност на системот со дефинираните правила на сопствениците на процесите).

Показатели за успешноста на мерката: 1) број на стандардизирани процеси и степен на усогласеност на системот и процесите утврден во постапките на Единицата - Внатрешна ревизија; 2) намалување на ефектот од трошоците на работењето / наплатени јавни приходи на вкупно ниво и по вработен.

Временска рамка за имплементација: 2012 - 2017 година

3) КОМУНИКАЦИЈА, ТРАНСПАРЕНТНОСТ И ОПШТЕСТВЕНА ОДГОВОРНОСТ

Зголемување на присушността во јавноста и транспарентността на работењето на УЈП и позначајно учество во општествено живеење.

Се планира развој на **интерната комуникација во УЈП** (ИНТРАНЕТ) преку автоматизирање и стандардизирање на процесите на комуникација помеѓу организационите делови и вработените во УЈП.

Ќе се овозможи **екстерна комуникација** на УЈП преку социјалните мрежи и ќе се работи на организацискиот имиџ на УЈП преку донесување на Книга на графички стандарди. На посебен портал ќе се објавуваат судските пресуди за даночни и царински спорови со што ќе зајакне транспарентноста на работењето и ќе се создава “судска пракса” која ќе ги упатува даночните обврзници на правила за законско постапување.

Во исто време ќе се имплементираат програми и активности за поттикнување на **позитивното влијание врз животната средина** и кон различни целни групи од потесната и пошироката општествена заедница, како - крводарителски акции, помош на деца без родители, други хуманитарни акции, кампањи за намалено користење на хартија и сл.

Показатели за успешноста на мерката: 1) остварена електронска комуникација помеѓу вработените за следење на предмети и работниот учинок; 2) број на објавени пресуди за даночни случаи; 3) социјални мрежи на кои УЈП има регистрирано профил, број на објави и број на посети.

Временска рамка за имплементација: 2010 - 2017 година

The image features a graphic design with a magenta background. It consists of several nested, slightly offset rectangular frames. The outermost frame is magenta, followed by a white frame, then a gray frame, and finally a magenta frame in the center. The text is centered within the innermost magenta frame.

СЕКОГАШ ЧЕКОР ПОНАПРЕД

Цел - постојан развој и модернизација на работните процеси во институцијата.

Очекувани резултати од програмата - со спроведување на активности за управување со ризикот и подобрување на квалитетот и видот на услугите кон даночните обврзници („Даночна администрација без хартија“), да се постигне повисоко ниво на доброволната усогласеност, репресивните активности да се насочат само кон затајувачите на даноци, со располагањето со навремени и исцрпни податоци да се намали сивата економија и да се прошири базата за оданочување, со што ќе се обезбедат очекуваните средства за финансирање на функциите на државата за задоволување на општите и заедничките потреби.

Показатели за успех на програмата – остварување на планираното ниво на јавни приходи во надлежност на УЈП.

Ризици – мерката „Даночна администрација без хартија“ е високо ризична заради комплексноста, поврзанооста со други институции, долгиот рок на извршување и зависноста од моделот за финансирање.

Очекувани резултати од програмата

Цел

Ризици

Показатели за успех на програмата

Ризици Цел

Очекувани резултати од програмата

Цел

Показатели за успех на програмата

1) ДАНОЧНА АДМИНИСТРАЦИЈА БЕЗ ХАРТИЈА (Техничка и технолошка модернизација на работните процеси)

Со подобрување на квалитетот и видот на услугите кон даночните обврзници се очекува да се подобри доброволната усогласеност, рејесивните активности да се насочат само кон зајакувачите на даноци, со располагањето со навремени и исушни податоци да се намали сивата економија и да се прошири базата за оданочување, со што ќе се обезбедат очекуваните средства за финансирање на функциите на државата за задоволување на општите и заедничките потреби.

Воведувањето на нов интегриран ИТ систем во Управата за јавни приходи се наметнува како неопходност, пред се заради надминување на слабостите на тековното работење односно потребата од поддржување на сите работни процеси, брзо прилагодување на законските промени, поврзување со сите регистри и носители на податоци во земјата, системот треба да биде соодветен на потребите за интегрирање и размена на даночни податоци во рамки на на системите на ЕУ што е задолжителен услов при влезот на земјата во ЕУ.

Покрај техниката, интегрираниот ИТ систем ќе повлече и технолошка модернизација на УЈП, поедноставување на процесите и елиминирање на повеќекратни повторувања или реплицирања на податоци, односно ќе продуцира нова ефективност и ефикасност во работењето, но и нов квалитет на услугите за даночните обврзници и другите корисници.

„Студијата за информацискиот систем на УЈП (TO-BE Model and description)“, изготвена од експертска група финансирана од ЕУ (ИПА 2009/ТАИБ I), дава препораки за чија реализација е потребен меѓуресорски пристап кон целиот проект и усогласувања на правната рамка, односно потреба од широки подготвителни активности кои се однесуваат на:

- Формирање на Управен одбор за Програмата „Модернизација на УЈП - даночна администрација без хартија“ на ниво на Влада на РМ;
- Формирање на проектна единица во рамки на УЈП, менаџери и тимови за проектите;
- Обезбедување на експертска поддршка за подготвителните активности;
- Изготвување на План за реализација на целиот процес на модернизација;
- Носење на одлука за начинот на изградба на новиот систем (сопствен, купен готов, изведен);

- Изработка на финансиски план за набавка на ИТ систем;
- Изработка на изведбен и финансиски план за транзициски период.

По донесувањето на основните одлуки поврзани со модернизацијата и структурните промени кои треба да се направат, потребно ќе биде да се изврши хармонизација на законодавството (на пример: да се одлучи за предлогот да се воведат нов даночен број за сите даночни обврзници, да се воведат една уплатна сметка за сите даноци и др.), а со тоа да се изградат и нови работни процедури.

Интегрираниот ИТ систем на УЈП треба да овозможи целосна електронска комуникација и размена на податоци со институциите во Република Македонија (преземање на податоци од регистри, давање податоци од евиденциите на УЈП на други институции, функционирање на државниот едношалтерски систем и системот на е-даноци, електронска архива - распоредувањето и следење на движењето на документите и поврзување со Министерството за финансии и сите органи во негов состав) и во меѓународни рамки со членките на Европската унија преку нејзините органи и организации и за други цели дефинирани со ОЕЦД стандардите кои ќе бидат обврска на институцијата при влезот на земјата во ЕУ.

Но, за да се обезбеди тековно работење на УЈП, понатаму интегрирани и ажурни податоци за сите даночни обврзници во реално време (електронско досие на даночен обврзник), за да се обезбедат податоци за размена, примена на системите за управување со ризикот, работа на случаи и водење на статистики и изработка на извештаи, потребно е да се изгради целосно интегриран евиденциски систем базиран на електронски внес на податоци, од и за даночните обврзници, двојно книговодство за сите промени и една сметка за плаќање на обврските.

При имплементација на новиот интегриран даночен ИТ систем (хардвер и софтвер), односно за замена на постоечкиот кор модул, потребна е експертска поддршка, како во процесот на продукција на новото ИТ решение, обединување, усогласување и поврзување на одделните системи и работни процеси, така и за усогласување на системот со ЕУ стандардите и создавање на платформа за поврзување за размена на податоци.

Во периодот на транзиција потребно е да се обезбеди не само тековно и непречено одвивање на работните процеси, туку и континуитет на отпочнатите развојни процеси заради што ќе се врши набавка на периферна опрема, мрежна опрема, сервери, хардвер и лиценциран софтвер за Data Warehouse за Екстерен домен на УЈП, Enterprise Service Bus-модел на архитектура за размена на податоци од различни платформи, лиценцирани софтвери за заштита, софтвер за едукација (e-learning), доградба на модул за присилна наплата, изградба на модул за правни работи и формирање на електронско досие на даночен обврзник.

Показатели за успешноста на мерката: 1) автоматизирани и интегрирани работни процеси; 2) воспоставени врски и одвивање на комуникација и размена на податоци во национални и меѓународни рамки.

Потребни ресурси: Покрај управувачките, координативните, извршните и надзорните тела, во кои треба да учествуваат и претставници од други државни институции/министерства, во процесите на модернизација треба да земат учество претставници од сите сектори и функции на УЈП. Проценка на потребните ресурси за процесот на модернизација сеуште не е извршена. За хардвер, софтвер, лиценци и други трошоци во транзицискиот период се потребни: 135,036,500 денари (2015 година); 56,812,500 денари (2016 година); 4,612,500 денари (2017 година).

Временска рамка за имплементација: 2014 – 2020 година

2) ДОБРОВОЛНА ДАНОЧНА УСОГЛАСЕНОСТ

Зголемување на информираноста и едуцираноста на даночните обврзници за даночната проблематика и состојбата на нивните даночни обврски, а со тоа да се зголеми бројот на навремените и точни даночни пријави и плаќањето на даноците.

Основна цел на УЈП е да ја зголеми доброволната даночна усогласеност, што ќе се постигне преку активности за оспособување на даночните обврзници за навремено и доброволно исполнување на нивните законски обврски.

За насочување на услугите ќе се користи моделот на ОЕЦД за утврдување на усогласеноста со даночната свест на обврзниците и соодветно усмерување на информирањето и едукацијата; ќе се продолжи со изготвување на публикации и други информативни материјали, како и организирање на едукативни настани за даночните обврзници и другите корисници на даночните услуги. Особено внимание ќе се посвети на „фискалната едукација на младите“ – програма која веќе неколку години УЈП ја спроведува во средните училишта, како и на едукацијата и информирањето на новорегистрираните бизниси.

Согласно структурата и дејностите на даночните обврзници во секоја општина (земјоделство, занаетчиство, рударство, туризам, текстилопроизводство и сл.), на ниво на Даночни шалтери ќе се донесат индивидуални планови и програми за едукација на населението. За најмалите општини, но и според потребите на населени места во Република Македонија, Мобилните даночни шалтери (специјализирани опремени комбиња) ги обезбедуваат комплетните даночни услуги за граѓаните и бизнисите.

Услужната ориентираност значи широка поддршка на даночните обврзници во остварување на нивните права и обврски со најмали административни трошоци и ангажирање. За таа цел, ќе се овозможи другите државни институции од УЈП да ги обезбедуваат податоците (уверенија, потврди и сл.) за граѓаните, документи кои претходно самите граѓани ги обезбедуваа на шалтерите на УЈП, а се потребни за остварување на нивните права пред другите државни институции.

Системот за известување за даночните обврски со СМС или преку е-пошта, што како процес е отпочнато во 2013 година, треба да се заокружи во овој плански период.

Заради совпаѓање на работното време на голем број даночни обврзници со работното време на УЈП, а со цел на давање услуги согласно потребите, се воведува продолжено работно време до 18 часот во сите работни денови за Регионалните дирекции и Даночните одделенија, а во сабота од 8,30 до 14 часот.

Доброволната усогласеност се поттикнува и со соодветно управување со податоците. На даночните обврзници им се обезбедува електронски пристап до податоците и евиденциите кои во УЈП се водат за нив, кои треба да бидат точни, комплетни, јасни и разбирливи.

Во следниот период ќе се работи на воведување на нов начин на известувања од исплатувачите на приходи, со што ќе се овозможи создавање на целосни евиденции за приходите и даночните обврски на граѓаните, а за што ќе се донесе и соодветна правна рамка.

Процесот на утврдување на годишните даночни обврски на граѓаните се централизира во Центарот за обработка на пријави на УЈП, заради постигнување на поголема ефикасност и специјализирање на даночните службеници, со што ќе се подобрат и услугите кон обврзниците, а преку вградување на системски контроли за ризичност ќе се идентификуваат ризичните случаи по кои ќе постапуваат Регионалните дирекции.

За дополнување на сетот на податоци за даночните обврзници се работи на обезбедување на пристап до базата на идентификациони податоци за граѓаните со кои располага Министерството за внатрешни работи и базата на податоци за Годишните сметки на Централниот регистер на РМ.

Показатели за успешноста на мерката: 1) бројот на навремено поднесени даночни пријави кој не треба да биде помал од 98% од вкупно примените даночни пријави по видови; 2) доброволно платените даноци кои треба да бидат од 85%-90% од вкупно платените даноци; 3) пораст на доброволно платените даноци во однос на предходната година.

Потребни ресурси: За реализација на активностите поврзани со управување со податоците потребно е: вработување на 10 (десет) лица; и трошоци за хардвер и софтвер во износ од 15.250.000 денари.

Временска рамка за имплементација: 2012 - 2017 година

3) УПРАВУВАЊЕ СО РИЗИК

Со воведувањето на стратегија за управување со ризични категории обврзници, се очекува: зголемување на самооданочувањето и намалување на ризиците за даночните приходи; зголемување на бројот на регистрирани даночни обврзници; зајакнување на борбата против зајакнување данок и одбегнување на вршење контроли кај неризични даночни обврзници; забрзување на процесот на наплата на долговите, зголемување на износите на наплатените долгови и намалување на трошоците на присилната наплата на УЈП и на даночните обврзници.

УЈП особено посветува внимание на подигнување на нивото на навремено, доброволно пријавување и плаќање на јавните давачки и намалување на сивата економија, но истовремено и подобрување на присилните методи кога тоа ќе стане неопходно.

Новина е воведувањето на системски пристап во управувањето со различни категории на даночни обврзници, односно со ризиците кои тие ги предизвикуваат во даночниот систем. За таа цел, УЈП веќе отпочна со воспоставување на модел според кој се врши утврдување на ризиците, носителите на ризиците...и изготвување на Годишен план за управување со ризикот за усогласеноста (дефинирање на ризиците за секоја категорија на даночни обврзници, опкружувањето што е својствено за нив или за периодот, активностите за усогласување кои треба да бидат преземени, носителите на активностите, рокови за извршување и очекувани резултати).

Во делот на активностите за намалување на сивата економија, се продолжува со развивање на методи за откривање на нерегистрирани даночни обврзници и нивно вклучување во редовните законски текови, а ќе се зајакнува и соработката со другите инспекциски органи преку зголемување на бројот на заеднички контроли, особено соработката со Државен пазарен инспекторат, Министерството за внатрешни работи и другите инспекциски органи.

Надворешната контрола, како метод за надзор на ризичните даночни обврзници, во овој плански период особено се фокусира на организациски и технички развој на Инспекторатот за специјални

контроли за е-Трговија, едукација на вработените за: е-Трговија, анализа на податоците добиени преку Надзорниот информациски систем (НИС) за приредувачите на посебни игри на среќа, форензичка контрола во сертифицирани центри, трансферни цени, даночни измами, компјутерски контроли, е-Фактури, размена на информации со трети страни, канцелариски контроли... Со помош на странски експерти се планира воведување и софтверско имплементирање на интегрален модул за контрола (за ДДВ, ДД, ПДД и социјални придонеси).

Во следниот период, ќе продолжат активностите за јавно објавувањето на Листата на должници на веб страницата на УЈП, но ќе се посвети и особено внимание на структурирање на долговите по наплатливост и воведување на евиденција на ненаплатливи долгови и годишните планови за наплата на долговите по Регионални дирекции.

УЈП ќе работи на воспоставување на договори со институции кои изрекуваат глоби и казни за електронски пренос на предметите, кои потоа се наплаќаат во УЈП во процес на присилна наплата.

По добивање електронска конекција во земјата со службите на ЕУ и по претходно обезбедена законска рамка, ќе се воспостави размена на податоци за водење на случаи на присилна наплата на долгови на даночни обврзници настанати во други земји и обратно.

Показатели за успешноста на мерката: 1) зголемување на износите на доброволно платени даноци; 2) зголемување на бројот на регистрирани даночни обврзници; 3) намалување на новите долгови; 4) број на потврдени случаи одбрани преку критериумите за ризик; 5) зголемен износ на наплата на стари долгови.

Потребни ресурси: За реализација на активностите поврзани со управување со ризикот потребно е вработување на 8 (осум) лица во Генералниот даночен инспекторат, како и трошоци за софтвер и едукација во износ од 13.305.000 денари во 2015 година.

Временска рамка за имплементација: 2014 - 2017 година

ОРГАНИЗАЦИЈА
НА УЧЕЊЕ И ЗНАЕЊЕ

Очекувани резултати од програмата

Цел

Ризици

Показатели за успех на програмата

Ризици Цел

Очекувани резултати од програмата

Цел

Показатели за успех на програмата

Цел - грижа за вработените и создавање на едуциран професионален кадар што ќе овозможи УЈП да стане посакувано место за работа за луѓе со високи потенцијали кои ќе го вложат целиот свој капацитет во унапредувањето на работењето.

Показатели за успех на програмата – покажана едуцираност за конкретните работни процеси, професионалност и интегритет на вработените.

Очекувани резултати од програмата - оптимален број на вработени разместени пропорционално на надлежностите и обврските на организационите делови на институцијата, со соодветно образование и едукација, кои работат на задачи за кои имаат најдобри знаења и компетенции.

Ризици – проектот „Регионална даночна академија“ како носител на системската едукација ќе функционира целосно и согласно планот откако ќе ги обезбеди просторните услови со потребната опрема и ангажиран постојан кадар. За тоа се потребни околу 1.000.000 ЕУР почетни средства кои сеуште не се обезбедени, заради што целата мерка има висок степен на ризичност.

1) ПОДОБРУВАЊЕ НА СТРУКТУРАТА НА ВРАБОТЕНИТЕ И ПРАВЕДНО НАГРАДУВАЊЕ НА ВРАБОТЕНИТЕ

Зголемување на бројот на вработени соодветно ангажирани и зголемување на задоволството на вработените од реализирани мотивации за работа и од праведното наградување и намалување на бројот на случаи на непочитување на Кодексот на однесување на вработените во Управата за јавни приходи.

Со реализирање на програмите за вработување на млади високоедуцирани кадри и со системот на прераспоредување на вработените од технички и несуштински функции (прием и обработка на податоци и сл.) на суштествени работи, ќе се делува на квалитетот и ефикасноста на работењето на УЈП-“вистински вработен на вистинско место“. Во следниот период особено внимание ќе се посветува на објективното вреднување на резултатите од работењето на поединците и ќе се продолжи со примена и развој на системот на оценување на вработените согласно Методологијата за оценување на учиноците во УЈП; ќе се воспостави модел на мотивација и наградување според резултатите од работењето, ќе се унапредуваат и следат мерките и стандардите за учинок.

Во следниот период ќе се промовира системот на “интерни конкурси” за прераспоредување на работни места или пополнување на слободни работни места од исто или повисоко ниво од постоечките вработени лица. Ќе се воведат систем на е-персонално досие.

Со цел да се зајакне квалитетот и стручноста на даночните инспектори ќе се воведат „Стручен испит за ефикасен инспектор“ преку кој со квалитативно мерење на учинокот ќе се воспостави лиценцирање на инспекторите; ќе се воведат систем на задолжително трансферирање и примена на стекнатото знаење од учесниците на меѓународни обуки, континуиран развој на Електронски систем за управување со знаењето (LMS) што претпоставува формирање на досие за посетуваните обуки и курсеви и знаењето кое го поседува секој вработен како предуслов за унапредување во системот на кариера.

Показатели за успешноста на мерката: 1) број на нови вработувања; 2) број на промени на статусот на вработените согласно мерките на учиноци; 3) број на лиценцирани инспектори; 4) задоволство на вработените од реализираните мотивации за работа (анкета).

Потребни ресурси: За реализација на активностите поврзани со подобрување на структурата на вработените потребно е вработување на 35 (триесет и пет) лица годишно (2015=30.000.000; 2016=60.000.000; 2017=90.000.000 денари) и трошоци за софтвери во износ од 7.995.000 денари во 2015 година.

Временска рамка за имплементација: 2014 - 2017 година

2) СИСТЕМСКА ЕДУКАЦИЈА НА ВРАБОТЕНИТЕ

Зголемување на бројот на едуцирани даночни службеници со што ќе се зголеми ефикасноста на работењето, наменска едукација на даночни обврзници и други корисници и интензивна размена на меѓународни искуства.

Програмите за едукација на Даночната академија ја поддржуваат реорганизацијата на институцијата и новите деловни процеси на клучните функции, како и потребите за обука за работењето и управувањето со цел да ја подобри способноста на вработените на сите нивоа, водејќи кон подобро извршување на работата и услугите, на доброволното исполнување на даночните обврски на даночните обврзници и на присилното извршување, кога тоа ќе биде потребно. Даночната академија (ДА) треба да се развие во “Регионална даночна академија”, која покрај интензивната едукација на вработените во УЈП ќе ги прошири програмите за обука и на други заинтересирани корисници - даночни советници, финансиски институции, за раководење во државните институции, обука за даночните обврзници, странски даночни администрации, односно ќе израсне во Источноевропски центар за најдобра практика.

Во следниот период ќе се обезбеди Буџет за кадар, за реновирање и опремување на просторот за РДА. Во РДА ќе се воспостави база на податоци за евиденција и следење на резултатите од применетата едукација по вработен.

Показатели за успешноста на мерката: 1) број на организирани и спроведени едукативни програми на Даночна академија; 2) број на едуцирани службеници преку Даночна академија; 3) број на меѓународни едукации на даночни службеници.

Потребни ресурси: За реализација на активностите поврзани со организацијата на Даночната академија потребни се 20.500.000 денари годишно (2015=20.500.000; 2016=20.500.000; 2017=20.500.000 денари).

Временска рамка за имплементација: 2012 - 2017 година

МЕСТО ВО МЕЃУНАРОДНАТА ЗАЕДНИЦА

Цел - етаблирање на даночната администрација во меѓународни рамки и размена на податоци и искуства на меѓународно ниво што ќе го забрза процесот на модернизација на УЈП и изедначување со европските практики.

Показатели за успех на програмата - зголемен број на случаи на размена на податоци со даночните администрации на други земји и зголемен број на даночни администрации и меѓународни организации со кои се соработува и се спроведуваат програми и проекти, а особено со организациите на Европската унија.

Очекувани резултати од програмата - се очекува воспоставување на интерконекција и размена на податоци преку системите на ЕУ, воспоставување на автоматска размена на податоци за одбегнување на двојното оданочување/неоданочување и придонес во евроинтегративниот процес на Република Македонија.

Ризици - со оглед на континуираното членување на УЈП во меѓународните организации и перманентната соработка со даночните администрации од Европа, а особено од соседните земји, не се идентификувани посебни ризици. Основен ризик за спроведување на било каква размена на податоци со земјите членки на унијата претставува неинтегрираниот и нецелосно автоматизиран ИТ систем на УЈП. Зајакнување на ИТ капацитетите на УЈП е една од клучните забелешки во Извештајот за напредокот на Република Македонија 2014 изготвен од Европската комисија. Во делот Оданочување (Taxation) е назначено дека оперативниот капацитет и ИТ инфраструктурата на УЈП треба особено да се подобрат и УЈП да се подготви за интерконекција и интероперабилност со ЕУ. За да се реализираат овие активности неопходен е интегриран ИТ систем опишан во програмата „Даночна администрација без хартија“.

Очекувани резултати од програмата

Цел

Ризици

Показатели за успех на програмата

Ризици Цел

Очекувани резултати од програмата

Цел

Показатели за успех на програмата

1) РАЗМЕНА НА ПОДАТОЦИ ВО РАМКИ НА ЕУ И СО ДРУГИ ЗЕМЈИ

Воведување на сите ЕУ и ОЕЦД методи за размена на податоци што ќе и овозможи на УЈП зголемување на бројот на разменети податоци потребни за борба против даночните измами и избежувањето плаќање данок.

Управата за јавни приходи е потребно да се вклучи во следните системи за меѓународна размена на податоци: ЕДБ на Веб (TIN on the web), ДДВ-П (VAT - R), VIES-Регистрациони податоци за даночни обврзници за ДДВ (VAT Taxpayer registration data), Рекапитуларни извештаи на промет внатре во заедницата (Recapitulative reports on intra- communitarian supply), Интеграција на TIS систем во системот за е - Даноци, преку кој претставниците на даночните обврзници ќе доставуваат извештаи за износот на платени камати на не-резиденти „Данок на заштеди - Директива на ЕУ за камати“ (Tax on Saving - EU Interest Directive), Информациски систем за е-ДДВ „ДДВ на е-Трговија или ДДВ за електронски набавени добра/услуги“ (Information system eVAT (VAT on eCommerce or VAT on electronically supplied services), Заемна административна помош - Спроведување на постапки за наплата на странски даночни обврски (Mutual administrative assistance - enforcement of the procedures for collection of Foreign Tax liabilities), Размена на информации за директни даноци - OECD Model (Exchange of information on direct taxes - OECD Model).

Со цел на постојана размена на податоци со земјите на Европската унија, потребно е да се воспостави интерконекција и систем на интероперабилност со земјите членки на ЕУ на пропишан начин. За таквите цели, потребно е формирање на Канцеларија за врски и размена на податоци, набавка на пропишана хардверска и софтверска база, ангажирање на вработени и нивна едукација по стандардите на ЕУ.

Достапноста на овие системи претставува услов за административно вклучување во ЕУ, додека за имплементација на таквите системи е потребна точна и квалитетна подготовка. Подготовката на овие системи започнува неколку години пред влезот во Европската унија и истите треба да бидат достапни за тестирање и сертификација (акредитација), шест месеци пред влезот во ЕУ.

Показатели за успешноста на мерката: 1) воспоставување на интерконекција и размена на податоци по методите на ЕУ; 2) број на автоматски извршени размени на податоци по стандардите на ЕУ.

Потребни ресурси: Проценка на потребните ресурси за организирање на Канцеларија за врски и размена на податоци сеуште не е извршена.

Временска рамка за имплементација: 2015 -

2) СОРАБОТКА СО МЕЃУНАРОДНИ ИНСТИТУЦИИ, ОРГАНИЗАЦИИ И СО ДАНОЧНИТЕ АДМИНИСТРАЦИИ

Зголемување на можностите за пренесување на меѓународните искуства и знаења и намалување на даночните измами со меѓународна заднина.

Преку комуникација и соработка со меѓународните институции и организации (IOTA, OECD, WB, IMF, CEF) се цели да се продолжи и прошири учеството во нивните годишни програми.

Соработката со даночните администрации на државите членки на ЕУ и други земји надвор од неа има за цел размена на искуства и знаења, а ќе се остварува преку билатерални соработки и операционализирање на иницијативата на УЈП за размена на информации меѓу балканските даночни администрации како рана превенција за новите текови во даночната евазија и сл.

Показатели за успешноста на мерката: 1) број на остварени соработки и користење на проекти од програмите на меѓународните институции и организации; 2) размена на искуства со странски даночни администрации.

Потребни ресурси: За членарина во IOTA се потребни 405,900 денари годишно (2015=405.900; 2016=405.900; 2017=405.900 денари) и за други трошоци (патни и сл.) 369.000 денари годишно (2015=369.000; 2016=369.000; 2017=369.000 денари).

Временска рамка за имплементација: 2015 - 2017 година

3) ЕВРОИНТЕГРАТИВЕН ПРОЦЕС

Приближување на УЈП до стандардите на работи кои се применуваат во даночните администрации на земјите членки на ЕУ и придонес на севкупните активности на земјата во процесите на побрза ЕУ интеграција.

Во рамки на евроинтегративниот процес ќе се остваруваат активности на УЈП за подготвување и месечно известување на СЕП и Канцеларијата на ЕУ во РМ за степенот на реализација на НПАА Програмата и подготовка за поткомитети во рамките на Комитетот за асоцијација и стабилизација; имплементирање на ИПА Програмата (програмирање, тендерирање и мониторинг), Програмата FISCALIS и комуникација и координација на активностите во рамките на DG TAXUD.

Од особено значење е спроведување на Проектот ИПА 2010 „Зајакнување на услугите за даночните обврзници“ (IPA 2010/TAIB I – (PF) Improving of the PRO taxpayers services) во вредност од 1.560.000 евра со кој ќе обезбеди подобрување на услугите на УЈП кон даночните обврзници преку реализација на три меѓусебно поврзани договори: Twinning, Works и Supply.

Твининг договорот (проектот) во висина од 800.000 евра е склучен со даночната администрација на Шпанија и ќе се реализира во период од 2014 до 2016 година (завршува на 05.12.2016 година).

Цел е да се обезбеди поддршка за подобрување на услугите кон даночните обврзници, поддршка во процесот на проширување и подобрување на Контакт центарот на УЈП, како и подобрување на функционирањето на Даночните шалтери на УЈП.

Договорот за изведување градежни работи (Works) во висина од 280.000 евра е потпишан на 26.11.2014 година со најдобриот понудувач и предвидува реновирање на приземјето на Регионалната дирекција Скопје, каде ќе биде сместен Контакт центарот на УЈП. Новото опкружување на Контакт центарот на УЈП треба да биде завршено до крајот на 2015 година.

Со Договорот за набавки (Supply) во висина од 480.000 евра е планирана набавка на канцелариска опрема, хардвер, софтвер, видео надзор и др. за комплетно опремување на новите простории на Контакт центарот на УЈП, како и набавка на Мобилни даночни шалтери, до крајот на 2015 година. Финански средства за реализација на овој договор се обезбедени преку Секторското проектно фише ИПА 2012-2013 „Private Sector Development“.

Показатели за успешноста на мерката: 1) број на проекти подржани од предпристапните фондови; 2) број на настани на FISCALIS на кои е земено учество; 3) користена техничка помош од TAIEH.

Потребни ресурси: За членарина за FISCALIS се потребни: 2015=817.950; 2016=1.060.875; 2017=1.328.400 денари и за други трошоци во 2015= 1.162.397 денари.

Временска рамка за имплементација: 2015 – 2017 година

* * *

За предвидениот развој и реализирање на новите програми согласно Стратегијата за периодот 2015-2017 година, во Управата за јавни приходи се предвидуваат уште 129 нови вработувања (2015=59 и 35 лица годишно во следните две години). Нововработените лица ќе бидат распоредувани според потребите.

За остварување на визијата на УЈП во периодот 2015-2017 година, без средствата кои ќе бидат потребни за Проектот „Даночна администрација без хартија“ кои сеуште не се калкулирани и без ИПА проектите, се предвидува дека ќе бидат потребни финансиски средства во износ од 427.408.822 денари (2015=224.044.747; 2016=116.148.275; 2017=87.215.800).

Наведените износи на средства во планскиот период 2015-2017 година ќе се распоредуваат по одделните организациони делови на УЈП според планот и потребите за следните намени: за софтвер и хардвер – 251,820,000 денари, за проширување на систем салата и за градежни работи околу адаптирање на просторот за Даночната академија – 26.650.000 денари, за нови работувања - 133.347.000 денари и за трошоци потребни за едукација и членарини во меѓународните организации каде членува УЈП – 15.591.822 денари.

www.ujp.gov.mk

info@ujp.gov.mk

Инфо центар 0800 33 000

Пријави неправилности 198

<http://etax.ujp.gov.mk>